

Α. Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

ΚΕΙΜΕΝΟ : «Ένα ταξίδι επιστημονικής φαντασίας»

Πλέομεν ὅσον τριακοσίους σταδίους καὶ νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσφερόμεθα. Μείναντες δὲ ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξορμῶμεν καὶ τῇ ὀγδόῃ καθορῶμεν ἄνθρώπους πολλοὺς ἐπὶ τοῦ πελάγους διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότας καὶ τὰ σώματα καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν τῶν ποδῶν μόνων· ταῦτα γὰρ φέλλινα ἔχουσιν· ἀφ' οὗ δή, οἶμαι, καὶ καλοῦνται Φελλόποδες. Θαυμάζομεν οὖν ὁρῶντες οὐ βαπτιζομένους, ἀλλὰ ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας. Οἱ δὲ καὶ προσέρχονται καὶ ἀσπάζονται ἡμᾶς ἐλληνικῇ φωνῇ λέγουσί τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι. Μέχρι μὲν οὖν τινος συνοδοιποροῦσι ἡμῖν παραθέοντες, εἴτα ἀποτρεπόμενοι τῆς ὁδοῦ βαδίζουσιν εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπευχόμενοι.

Λουκιανός, *Ἀληθὴς Ἱστορία* 2.3-4 (διασκευή)

A1. Να επισημάνετε τα αξιοπερίεργα χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν οι Φελλόποδες.

(Μονάδες 4)

A2. Να παρουσιάσετε τον τρόπο με τον οποίο υποδέχτηκαν οι Φελλόποδες τον αφηγητή και τους συντρόφους του.

(Μονάδες 4)

B1. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τις αντίστοιχες αντώνυμες από τη **B'** στήλη:

A'

1. διαφωνία

2. φωνάζω

3. καλλίφωνος

4. πλουραλισμός

5. χαμηλόφωνα

6. κακόφωνος

B'

α. μονοφωνία

β. εύφωνος

γ. ψιθυρίζω

δ. συμφωνία

ε. παράφωνος

στ. μεγαλόφων

(Μονάδες 4)

B2. Να αντιστοιχίσετε τα ουσιαστικά της **A'** στήλης με τις αντίστοιχες πτώσεις της **B'** στήλης:

A'	B'	
1. σταδίους	α. γενική ενικού	
2. Λουκιανός	β. ονομαστική ενικού	
3. ποταμῶν	γ. αιτιατική πληθυντικού	
4. νήσω	δ. γενική πληθυντικού	
5. τυροῦ	ε. δοτική ενικού	
6. τὴν πατρίδα	στ. αιτιατική ενικού	(Μονάδες 4)

B3. Να μεταφέρετε τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

τῇ νήσῳ, τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἡ ψῆφος, τὸν οἶνον, ὃ κίνδυνοι. (Μονάδες 4)

B. Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση

ΚΕΙΜΕΝΟ : Οδύσσεια, ραψωδία α στ. 139- 173

«Ἐένε μου, καλωσόρισες, ἔλα να σε φιλέψουμε κι αφού το δείπνο μας
140 χορτάσεις, τότε μας λες τον λόγο της επίσκεψής σου».
Εἶπε και τράβηξε μπροστά · η Αθηνά Παλλάδα, λάμποντας τα μάτια,
ακολουθούσε, κι οι δυο τους μπήκαν στο μεγάλο δώμα.
Το δόρυ της μετέφερε, για να το στήσει σε ψηλή κολόνα,
το 'βαλε μέσα στην καλοξυσμένη θήκη, όπου και τ' άλλα δώρατα
145 περίμεναν, άνεργα και πολλά, του καρτερόψυχου Οδυσσέα.
'Υστερα την οδήγησε σε θρόνο να καθίσει, λεπτουργημένο κι όμορφο,
πάνω του απλώνοντας ύφασμα μαλακό, και στήριγμα στα πόδια της

έσυρε το σκαμνί.

Έφερε πλάι της και το δικό του στολισμένο κάθισμα,

150 παράμερα από τους μνηστήρες, μήπως κι ο ξένος, με τους ξιπασμένους
χάσει το κέφι του και δεν χαρεί το φαγητό ·

ήθελε εξάλλου να ρωτήσει και για τον πατέρα του,

που χρόνια τώρα έλειπε στα ξένα.

Τότε μια παρακόρη έφερε νερό, με τ' όμορφο χρυσό λαγήνι,

155 τα χέρια τους να πλύνουν, κι έχυνε το νερό από ψηλά
σ' ένα αργυρό λεβέτι · μετά τους έσυρε μπροστά γυαλιστερό τραπέζι,

ενώ η σεβαστή κελάρισσα είχε την έγνοια να τους φέρει ψωμί

κι άφθονο φαγητό, ό,τι καλό τής βρέθηκε, να τους ευχαριστήσει.

Στα χέρια του σηκώνοντας ο τραπεζάρχης δίσκους με κρέατα

160 κάθε λογής, τους τα παρέθεσε, στο πλάι ακούμπησε κούπες χρυσές,
και κάθε τόσο ο κήρυκας περνούσε, γεμίζοντας κρασί τα κύπελλά τους.

Σε λίγο αγέρωχοι οι μνηστήρες μπήκαν κι αυτοί στην αίθουσα,

πήραν με τη σειρά τους θέση σε θρόνους κι αναπαυτικά καθίσματα.

Τότε τους έχυναν νερό στα χέρια τους οι κήρυκες,

165 δούλες γεμίζαν με ψωμί πλεχτά πανέρια,

έφηβοι τους κρατήρες με ποτό ξεχείλιζαν,

κι αυτοί τα χέρια τους απλώνουν στο έτοιμο τραπέζι.

Και μόνο όταν κόρεσαν τον πόθο τους με το φαΐ και το ποτό,

τραβούσε άλλα πια η ψυχή τους: τραγούδι, μουσική, χορό –

170 συμπλήρωμα απαραίτητο σ' ένα καλό τραπέζι.

Τότε κι ο κήρυκας φέρνει και δίνει την πανέμορφη κιθάρα

στου Φήμιου τα χέρια, που τραγουδούσε στους μνηστήρες από ανάγκη ·

έκρουσε ωστόσο τις χορδές, ψάχνοντας τον σκοπό για ωραίο τραγούδι.

A.1. Να παρουσιάσετε τα πρόσωπα του παλατιού που συμμετέχουν στο τυπικό της φιλοξενίας και τις ενέργειες που πραγματοποιούν.

(Μονάδες 4)

A.2. Να επισημάνετε τον θεσμό της ομηρικής εποχής που παρουσιάζεται στους παραπάνω στίχους και να αναφέρετε τα βήματα που ακολουθούνται κατά την εφαρμογή του.

(Μονάδες 4)

B.1. Να χωρίσετε το παραπάνω απόσπασμα της ραψωδίας α σε ενότητες και να αποδώσετε έναν πλαγιότιτλο για κάθε ενότητα.

(Μονάδες 3)

B.2. Να επισημάνετε τα στοιχεία της συμπεριφοράς των μνηστήρων που προοικονομούν την τύχη τους, τεκμηριώνοντας την άποψή σας με αναφορά στους αντίστοιχους στίχους.

(Μονάδες 3)

Γ.1. Να παρουσιάσετε τον τρόπο με τον οποίο υποδέχεται ο Τηλέμαχος την Αθηνά-Μέντη και έπειτα να αναφερθείτε στα στοιχεία του τυπικού της φιλοξενίας που αναδεικνύονται μέσω της συμπεριφοράς του.

(Μονάδες 3)

Γ.2. Να εντοπίσετε τους στίχους που αναδεικνύουν τον θεσμό της φιλοξενίας κατά την ομηρική εποχή και να τον συγκρίνετε με τη σύγχρονη εκδοχή του.

(Μονάδες 3)